

CPA วิชา การสอบบัญชี 2 ครั้งที่ 54 ข้อ 1 ความบกพร่องของการควบคุมภายใน

รวบรวมและเฉลยโดย อ.ณัฐสิทธิ์ สวนอนันตภูมิ www.facebook.com/PenkawinCPA โทร 081-420-4412

สำนักงานเพ็ญกวิน ซีพีเอ – สงวนลิขสิทธิ์, ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ในเชิงพาณิชย์โดยเด็ดขาด www.tutorcpa.net

ข้อ 1. ท่านเป็นผู้สอบบัญชี บริษัท ตัวตึง จำกัด ตั้งแต่ปี 25x0 จนถึง 25x3 แต่เมื่อปี 25x3 ท่านเพิ่งพบข้อบกพร่องของการควบคุมภายใน เกี่ยวกับการแบ่งแยกหน้าที่รับจ่ายเงิน

- ก. ท่านอธิบายให้ผู้บริหารและผู้มีหน้าที่กำกับดูแลทราบวัตถุประสงค์ของการทำความเข้าใจการควบคุมภายในของผู้สอบบัญชี อย่างไร (3p)
- ข. ผู้บริหารสงสัยว่าปีก่อนๆ ท่านไม่ได้รายงานข้อบกพร่องของการควบคุมภายใน จะสามารถสรุปว่า การควบคุมภายในของปีก่อนๆ มีประสิทธิผลหรือไม่ (3p)
- ค. ท่านใช้หลักเกณฑ์อะไร ในการพิจารณาว่า ข้อบกพร่องของการควบคุมภายในมีนัยสำคัญหรือไม่ (5p)
- ง. ท่านเห็นว่าข้อบกพร่องของระบบควบคุมภายในข้างต้นมีนัยสำคัญที่ต้องสื่อสารเป็นลายลักษณ์อักษรต่อผู้บริหารและผู้มีหน้าที่กำกับดูแลหรือไม่ หากมีนัยสำคัญ ท่านจะสื่อสารอะไรบ้าง ให้สรุปมาพอสังเขป (9p)

ธงคำตอบ

สถาบันเพ็ญกวิน ซีพีเอ เป็นสถาบันเดียวที่ Big4 ให้จัดติว การสอบบัญชี 2 จนถึงปัจจุบัน

ก. เพื่อการ **ระบุและการประเมินความเสี่ยง** จากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ และ **ออกแบบวิธีการตรวจสอบ** ให้เหมาะสมกับสถานการณ์

วิธีการทำความเข้าใจการควบคุมภายใน ได้แก่ การสอบถามกระบวนการรับจ่ายเงิน สังเกตการณ์พนักงานที่รับจ่ายเงิน เป็นต้น

หากผู้สอบบัญชีพบว่า การควบคุมภายในมีข้อบกพร่อง ผู้สอบบัญชีอาจระบุและประเมินว่า รายการรับจ่ายเงินมีความเสี่ยงสูง และผู้สอบบัญชีจะไม่ทดสอบการควบคุมกระบวนการรับจ่ายเงิน แต่จะใช้วิธีตรวจสอบเนื้อหาสาระเท่านั้น โดยใช้วิธีการตรวจสอบที่มากขึ้น ในทางกลับกัน หากผู้สอบบัญชีพบว่า การควบคุมภายในน่าเชื่อถือ ผู้สอบบัญชีอาจระบุและประเมินว่า รายการรับจ่ายเงินมีความเสี่ยงต่ำ และผู้สอบบัญชีจะใช้วิธีทดสอบการควบคุม เพื่อให้มั่นใจว่าการควบคุมมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยลดขอบเขตการตรวจสอบเนื้อหาสาระให้น้อยลงได้

ข. การที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานข้อบกพร่องของการควบคุมภายใน **ไม่สามารถสรุปได้ว่า การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ** เนื่องจาก **วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบงบการเงิน** คือ การให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่า งบการเงินโดยรวม ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ **โดยไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความเชื่อมั่นต่อประสิทธิภาพของการควบคุมภายในแต่อย่างใด**

- ค.
 - ความเป็นไปได้ที่ข้อบกพร่องจะนำไปสู่การ **แสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริง** อันเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินในอนาคต
 - โอกาสที่ **สินทรัพย์หรือหนี้สินที่เกี่ยวข้องจะสูญหายหรือเกิดการทุจริต** ได้โดยง่าย
 - **รายการที่ต้องใช้ดุลยพินิจ** และมีความซับซ้อนในการการประมาณการ เช่น มูลค่ายุติธรรม
 - จำนวนเงินที่ปรากฏในงบการเงินที่เป็นผลกระทบจากข้อบกพร่อง
 - ยอดคงเหลือทางบัญชี หรือประเภทของรายการที่ได้รับผลกระทบจากข้อบกพร่อง
 - ความสำคัญของการควบคุมต่อกระบวนการจัดทำรายงานทางการเงิน เช่น การควบคุมดูแลทั่วไป (การสอดส่องดูแลของผู้บริหาร) การควบคุมเรื่องการป้องกันและค้นพบทุจริต การเลือกและการใช้นโยบายการบัญชีที่สำคัญ รายการที่มีนัยสำคัญกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รายการที่มีนัยสำคัญที่ **ไม่เป็นปกติธุรกิจของกิจการ** กระบวนการจัดทำ **รายงานทางการเงิน ณ วันสิ้นงวด** (โดยเฉพาะรายการที่ไม่ได้เกิดขึ้นเป็นประจำ)

- สาเหตุและความถี่ของข้อบกพร่อง

- ผลกระทบไปยังข้อบกพร่องอื่น

ง. ข้อบกพร่องของการควบคุมภายใน เกี่ยวกับการแบ่งแยกหน้าที่รับจ่ายเงิน **อาจมีนัยสำคัญ** หากมีข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า เงินสดที่รับจ่ายอาจเกิดการสูญหายหรือทุจริตได้โดยง่าย จำนวนเงินที่รับจ่ายสูง มีการทำงานหลายหน้าที่เกิดขึ้นเป็นประจำ ผู้รับและผู้จ่ายเงินเป็นผู้เก็บรักษาเงินสดด้วยตลอดจน ผู้รับเงินและผู้จ่ายเงินเป็นผู้บันทึกบัญชีเอง

ผู้สอบบัญชีต้องสื่อสารเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับข้อบกพร่องของการควบคุมภายในที่มีนัยสำคัญให้ทันเวลา โดยมีเนื้อหา ดังนี้

(ก) คำอธิบายของข้อบกพร่องและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เช่น ผู้รับจ่ายเงินเป็นคนเดียวกัน และเป็นผู้บันทึกบัญชี อาจเกิดการทุจริตได้

(ข) ข้อมูลที่เพียงพอที่จะทำให้ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลและผู้บริหาร **เข้าใจเนื้อหาของการสื่อสาร** ได้แก่

- (1) วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ คือ เพื่อให้ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงิน
- (2) ผู้สอบบัญชี ได้พิจารณาถึงการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบการเงิน **เพื่อกำหนดวิธีการตรวจสอบ** ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ **แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายใน** และ
- (3) ประเด็นในการรายงานถูกจำกัดเฉพาะข้อบกพร่องที่ผู้สอบบัญชี พบในระหว่างการตรวจสอบ และผู้สอบบัญชี เห็นว่า **มีความสำคัญเพียงพอที่จะได้รับความสนใจ**
- (4) หากผู้สอบบัญชี ได้ขยายวิธีการตรวจสอบเพิ่มเติมสำหรับการควบคุมภายใน ผู้สอบบัญชีอาจพบข้อบกพร่องเพิ่มเติมที่ต้องรายงานหรือสรุปได้ว่าข้อบกพร่องที่ได้รายงานบางประเด็น ไม่มีความจำเป็นต้องรายงาน
- (5) วัตถุประสงค์เพื่อผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ซึ่งไม่เหมาะสมสำหรับวัตถุประสงค์อื่น

นอกจากนี้ ผู้สอบบัญชีอาจให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขข้อบกพร่อง การตอบรับของผู้บริหาร และข้อความที่ระบุว่าผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบว่ากิจการดำเนินการตามที่ผู้บริหารตอบรับแล้วหรือไม่